

Medezeggenschap in organisatie X

“Individuele zeggenschap en collectieve medezeggenschap zijn belangrijk omdat zij de basis vormen voor de vormgeving van het leven van de cliënt”.

De basis

Deelnemers aan een huis- of werkvergadering nemen besluiten over alle zaken die hen zelf betreffen en die ze zelf kunnen regelen zonder dat het gevolgen heeft voor anderen of de organisatie. Over alle zaken die wel gevolgen hebben voor anderen of de organisatie, bijvoorbeeld voor het team of voor de financiën, geven de deelnemers aan de huis- of werkvergadering een advies aan de betrokkene(n), bijvoorbeeld het team of een locatiehoofd. Bij het wel of niet overnemen van een advies wordt onder andere gekeken naar de inhoudelijke kaders van de organisatie en de financiële en praktische mogelijkheden.

Medezeggenschap is een verlengde van zeggenschap en gaat over het hebben van invloed samen met anderen. Een medezeggenschapsraad is een adviserend orgaan dat bestaat uit cliënten en/of hun vertegenwoordigers. Organisatie X spreekt over medezeggenschap als er over het beleid of de uitvoering daarvan geadviseerd wordt.

Gekozen is voor drie niveaus van medezeggenschap:

1. Locatiemedezeggenschapsraad (LMR)
Een locatie wordt gevormd door verschillende woonvormen en werkplekken die samen een organisatorische eenheid vormen.
2. Regiomedezeggenschapsraad (RMR)
Binnen organisatie X zijn er vier regio's. In deze regio's zijn alle woon- en werklocaties opgenomen.
De RMR bespreekt alle zaken die de regio betreffen en die belangrijk zijn voor cliënten, bijvoorbeeld het regiojaarplan of de recreatiemogelijkheden in de regio. De RMR adviseert de regiomanager over de onderwerpen die alleen deze regio betreffen en waarover de regiomanager beslissingen neemt.

Hoe de medezeggenschap vorm krijgt kan per regio verschillen. Over de wenselijkheid en haalbaarheid van een RMR in een regio kan verschillend gedacht worden. Is er behoefte aan een RMR? Of is er behoefte aan een andere vorm van overleg en communicatie op regioniveau, bijvoorbeeld tussen de LMR-en en de regiomanager?
Belangrijk is dat er een vorm wordt gekozen die aansluit bij de situatie en wensen in de betreffende regio.
3. Centrale medezeggenschapsraad (CMR)
De Centrale medezeggenschapsraad adviseert over het algemeen alleen over onderwerpen die de hele organisatie op gelijke wijze betreffen en over de onderwerpen die aan de CMR zijn overgedragen.

VraagRaak heeft in 2006 samen met Kalliope Consult de structuur van de medezeggenschap binnen organisatie X geëvalueerd.

Naar aanleiding van het advies uit het VraagRaak-rapport wil organisatie X de wettelijke adviesbevoegdheden, zoals omschreven in de Wet Medezeggenschap Cliënten Zorginstellingen, zoveel mogelijk neerleggen op het niveau waar ook de beslissingen worden genomen. Hiermee wordt bedoeld dat als er bijvoorbeeld een belangrijke verandering op een locatie plaatsvindt, de LMR hierover meepraat en aan de locatiemanager adviseert.

De uitgangspunten bij het verdelen / overdragen van de wettelijke adviesbevoegdheden over de verschillende medezeggenschapsniveaus zijn dan ook:

1. Daar waar beslissingen genomen worden, wordt ook medezeggenschap uitgeoefend. De onderwerpen waar een medezeggenschapsraad wat over te zeggen heeft, moeten corresponderen met de bevoegdheden van de desbetreffende leidinggevende die gesprekspartner is van de medezeggenschapsraad.
2. De medezeggenschap wordt opgebouwd vanaf de LMR-en. Onderwerpen die het niveau van de locatie (organisatorische eenheid) overstijgen en op regioniveau spelen worden besproken door de RMR-en (indien aanwezig). Onderwerpen die het regioniveau overstijgen en over de hele organisatie gaan, worden besproken door de CRM.
3. Bevoegdheden, rechten en verantwoordelijkheden van de verschillende medezeggenschapsraden moeten helder en in overeenstemming met elkaar zijn. Voorkomen moet worden dat de verschillende raden bij hetzelfde onderwerp dezelfde (wettelijke) adviesbevoegdheden hebben.
4. De wettelijke adviesbevoegdheid is een recht, geen plicht. Medezeggenschapsraden mogen hun adviesbevoegdheid overdragen naar een hoger niveau, als zij dat willen. Deze overdracht geldt voor een bepaald onderwerp uit de wet, niet voor een specifieke adviesaanvraag.

Bovenstaande uitgangspunten bij het verdelen van de wettelijke adviesbevoegdheden over de medezeggenschapsniveaus zijn uitgewerkt en besproken. Belangrijk is dat tussen alle medezeggenschapsraden overeenstemming is over welke raad over welk onderwerp adviseert. De verdeling van wettelijke adviesbevoegdheden is in samenwerkingsovereenkomsten vastgelegd.

Elke medezeggenschapsraad regelt zijn werkwijze in een huishoudelijk reglement (o.a. de samenstelling, de vergaderingen en de besluitvorming van de raad).

Ondersteuning

Persoonlijk begeleiders hebben een belangrijke rol bij de zeggenschap op individueel niveau. Zij ondersteunen de cliënt bij zeggenschap en vervullen hierbij een coachende rol. Zij stellen samen het zorgplan op en treden hierover in contact met de ouders/verwanten.

Bij medezeggenschap is het uitgangspunt dat de cliënten zelf (meer) invloed hebben en dat ze hierbij, indien nodig, ondersteund worden. Coaches kunnen deze ondersteuning bieden, waarbij de cliënten in een medezeggenschapsraad bepalen welke ondersteuning ze nodig hebben. De praktijk heeft bewezen dat ondersteuning door coaches een grote bijdrage levert aan de medezeggenschap van cliënten. Belangrijk in deze ondersteuning is integriteit en professionaliteit; de persoon die als coach optreedt moet de cliënt ondersteunen in de meningsvorming op een manier die de cliënt wenst. De coach heeft geen zetel of stem in de medezeggenschapsraad en is geen woordvoerder van de raad.

Ook het locatiehoofd vervult een belangrijke rol bij zeggenschap op individueel niveau en medezeggenschap op locatieniveau. Het individuele niveau en het locatieniveau zijn de niveaus waarmee cliënten en ouders/verwanten zich het meest verwant voelen. Kunnen zeggen, luisteren en gehoord worden op deze niveaus is van belang voor het dagelijkse leven van alle betrokkenen. Van het locatiehoofd wordt verwacht dat de (mede)zeggenschap op zijn of haar locatie(s) naar tevredenheid van alle betrokkenen functioneert. Daartoe faciliteert hij of zij de medewerkers bij het realiseren van zeggenschap, scheidt de benodigde voorwaarden hiervoor en stimuleert de betrokkenen hierbij.

Communicatie en informatie

Uiteraard gaat zeggenschap over communicatie en informatie, zeggen en luisteren, de interactie tussen mensen. Goede informatievoorziening en communicatie tussen betrokkenen is onontbeerlijk bij (mede)zeggenschap op de verschillende niveaus.

Informatie en communicatie tussen:

- de begeleider en de cliënt;
- de cliënt, begeleider en (wettelijk) vertegenwoordiger op individueel niveau;
- cliënten, begeleiders en ouders/verwanten op lokaal, regionaal of centraal niveau;
- de medezeggenschapsraad en de betreffende cliënten, begeleiders, ouders/verwanten;
- de verschillende niveaus van medezeggenschap en de verschillende raden;
- de organisatie en de medewerkers.

Belangrijk is dat communicatie en informatie het doel bereikt en daarmee effectief is. Bij medezeggenschap is dit belangrijk, omdat je als vertegenwoordiger van een groep mensen mee praat en beslist over zaken die cliënten en de organisatie aangaan. Het is van belang om als lid van een medezeggenschapsraad goed op de hoogte te zijn van wat er speelt op de locatie of in de regio waarbij je medezeggenschap uitvoert.

Elke raad zal zijn eigen vorm van communiceren en informeren kiezen. Een manier om de communicatie en informatie tussen raden te bevorderen is om te werken met 'linking pins', personen die op twee niveaus in medezeggenschapsraden zitten. Als voorbeeld: een deelnemer van de RMR zit ook in een LMR, een deelnemer van de CMR zit ook in een RMR of LMR.

Een andere manier om de communicatie en informatie tussen de verschillende niveaus van medezeggenschap goed te laten verlopen is het regelmatig houden van overleg tussen de medezeggenschapsraden.

In de jaarplannen van de locaties en regio's is het stimuleren en borgen van zeggenschap opgenomen als speerpunt. In de plannen is uitgewerkt op welke manier het onderwerp op locatie- en regioniveau geïmplementeerd wordt.

Ook het samen wonen en werken gaat over regie over het eigen leven; hoe wil ik samen leven en werken met anderen, wat vind ik hierin belangrijk? Als één van de manieren om zeggenschap van cliënten te bevorderen is er op alle woon- en werkplekken een vorm (vergadering, overleg of een andere vorm) waarin op het niveau van samen wonen en werken cliënten het recht hebben om samen over iets te beslissen. Het is belangrijk dat de cliënten, de medewerkers en de ouders/verwanten aandacht besteden aan dit onderwerp en de manier waarop dit het beste kan worden vormgegeven.

Samenstelling medezeggenschapsraad, gespreksonderwerpen, gewenste adviesbevoegdheden en communicatie en informatie met andere medezeggenschapsraden

De wettelijke adviesbevoegdheden in de zin van de Wet Medezeggenschap Cliënten Zorginstellingen (WMCZ) dienen op de 'juiste' plek in de medezeggenschapsstructuur te liggen; op het niveau waar de beslissingen worden genomen.

Los van deze WMCZ-onderwerpen is het de bedoeling dat alle medezeggenschapsraden worden betrokken bij beslissingen of ontwikkelingen die belangrijk zijn voor cliënten.

Medezeggenschapsraden kunnen over allerlei onderwerpen hun mening laten weten of advies uitbrengen, alleen bij de WMCZ-onderwerpen is er sprake van een wettelijke adviesbevoegdheid, een recht. Op die plaatsen waar geen LMR of RMR functioneert, worden de bevoegdheden van die betreffende raad overgedragen naar het naast hoger gelegen medezeggenschapsorgaan.

De WMCZ-onderwerpen zijn ook opgenomen in een tabel (laatste pagina's), met een verdeling van de wettelijke adviesbevoegdheden over de medezeggenschapsraden.

Organisatie X heeft drie niveaus van medezeggenschap.

1. Locatiemedezeggenschapsraad (LMR)

De verschillende woonvormen en werkplekken die samen een organisatorische eenheid vormen, worden een locatie genoemd. Hier krijgt de medezeggenschap vorm in een Locatiemedezeggenschapsraad (LMR).

Gespreksonderwerpen en adviezen

De LMR bespreekt alle zaken die de locatie betreffen en die belangrijk zijn voor cliënten, bijvoorbeeld het locatiejaarplan of de veiligheidsvoorzieningen op de locatie. De LMR adviseert het locatiehoofd over de WMCZ-onderwerpen die alleen deze locatie betreffen en waarover het locatiehoofd beslissingen neemt. Over WMCZ-onderwerpen die meerdere locaties of de hele organisatie op gelijke wijze betreffen wordt advies gevraagd aan een hoger medezeggenschapsniveau. Zie de tabel.

Leden en gesprekspartner

De leden van de LMR zijn in principe cliënten. Cliënten kunnen zich laten ondersteunen door een coach. Als er onvoldoende cliënten zijn die mee willen of kunnen doen in de LMR, kunnen ouders of vertegenwoordigers deelnemen. Zo kan een LMR bestaan uit een combinatie van cliënten en vertegenwoordigers. Zij vergaderen in principe gezamenlijk en op onderwerpen soms gescheiden.

De belangrijkste gesprekspartner van de LMR is het locatiehoofd. Het locatiehoofd is verantwoordelijk voor de totstandkoming, het faciliteren en goed informeren van de LMR van zijn of haar locatie.

2. Regiomedezeggenschapsraad (RMR)

Organisatie X kent vier regio's. Binnen deze regio's zijn alle woon- en werklocaties opgenomen.

In de praktijk zal de behoefte aan een RMR per regio verschillen. Over de wenselijkheid en haalbaarheid van een RMR in een regio kan gediscussieerd worden. Deze discussies worden in de regio's gevoerd door de cliënten, ouders/verwanten en medewerkers. Is er behoefte aan een RMR? Of is er behoefte aan een alternatieve vorm van overleg en communicatie op regioniveau, bijvoorbeeld tussen de LMR-en en de regiomanager? Belangrijk is dat er een vorm wordt gekozen die aansluit bij de situatie en wensen in de regio. Ook moet er een relatie zijn tussen de CMR en de LMR-en van de regio zonder RMR.

Gespreksonderwerpen en adviezen

De RMR bespreekt alle zaken die de regio betreffen en die belangrijk zijn voor cliënten, bijvoorbeeld het regiojaarplan of recreatiemogelijkheden in de regio. De RMR adviseert de regiomanager over de WMCZ-onderwerpen die alleen deze regio betreffen en waarover de regiomanager beslissingen neemt. Indien van toepassing, heeft de RMR ook de wettelijke adviesbevoegdheden die zijn overgedragen door de LMR'en. Over WMCZ-onderwerpen die meerdere regio's op gelijke wijze betreffen, wordt advies gevraagd aan een hoger medezeggenschapsniveau. Zie de tabel.

Leden en gesprekspartner

De leden van de RMR zijn in principe cliënten. Indien dit onmogelijk en/of onwenselijk is, kunnen ouders/verwanten (eventueel mede-) participeren in de RMR. Een mogelijkheid is om met deelraden te werken, één voor cliënten waar onderwerpen worden behandeld die de cliënten met hulp van een coach kunnen bevatten en een deelraad bestaande uit ouders/verwanten.

De ouders/verwanten die lid zijn van de RMR vertegenwoordigen de cliënten van alle locaties uit die regio. Om deze reden is het wenselijk dat de leden van de RMR ook zitting hebben in een LMR of CMR en fungeren als 'linking pin'.

De gesprekspartner van de RMR is de regiomanager. De regiomanager is verantwoordelijk voor de totstandkoming, het faciliteren en goed informeren van de RMR van zijn of haar regio.

3. Centrale medezeggenschapsraad (CMR)

De vier verschillende regio's vormen samen met de andere sectoren (P&O, Beheer en Zorgondersteuning) de organisatie.

Dit centrale niveau van medezeggenschap wordt georganiseerd in een Centrale medezeggenschapsraad (CMR).

Gespreksonderwerpen en adviezen

De CMR bespreekt alle zaken die betrekking hebben op de gehele organisatie of op provinciaal of landelijk beleid en die belangrijk zijn voor cliënten. De CMR adviseert de raad van bestuur over de WMCZ-onderwerpen die de hele organisatie op gelijke wijze betreffen. Indien van toepassing heeft de CMR ook de wettelijke adviesbevoegdheden die zijn overgedragen door de LMR-en of RMR-en. Zie de tabel.

Leden en gesprekspartner

De leden van de CRM zijn in principe cliënten. Indien dit onmogelijk en/of onwenselijk is, kunnen ouders/verwanten (eventueel mede-) participeren in de CMR. Een mogelijkheid is om met deelraden te werken, één voor cliënten waar onderwerpen worden behandeld die de cliënten met hulp van een coach kunnen bevatten en een deelraad bestaande uit ouders/verwanten.

Om de informatievoorziening en communicatie met het regionale en lokale niveau te bevorderen, is het wenselijk dat de leden van de CRM ook zitting hebben in een RMR of LMR en fungeren als 'linking pin'.

De gesprekspartner van de CMR is de raad van bestuur. De raad van bestuur is verantwoordelijk voor de totstandkoming, het faciliteren en goed informeren van de CMR.

Adviesbevoegdheden WMCZ

In de Wet Medezeggenschap Cliënten Zorginstellingen (WMCZ) is een aantal onderwerpen vastgelegd waarover de zorgaanbieder advies moet vragen aan de cliëntenraad/raden. In de tabel zijn deze onderwerpen opgenomen en is zichtbaar welke onderwerpen overgedragen kunnen worden naar een hoger niveau.¹ Na een jaar wordt er geëvalueerd of dit een goed werkbaar en juiste keuze is geweest. Zonodig wordt er bijgesteld.

De tabel geeft alleen de onderwerpen weer zoals deze in de WMCZ genoemd worden. Er kunnen meer onderwerpen aan toegevoegd worden. Immers, een medezeggenschapsraad bespreekt de onderwerpen die belangrijk zijn voor cliënten op het niveau van de locatie, regio of hele organisatie.

Bij medezeggenschap wil de organisatie de nadruk leggen op het informeren en betrekken van cliënten en hun vertegenwoordigers bij het samen beslissen over je leven.

Medezeggenschap gaat niet alleen over het uitbrengen van adviezen aan beleidsmakers.

De leidraad bij het overdragen van de wettelijke adviesbevoegdheden (weergegeven door kruisjes in de tabel) is de plek waar een beslissing wordt genomen. Gaat het bijvoorbeeld om

---

¹ De letters in de opsomming (a t/m m) corresponderen met artikel 3, lid 1 van de WMCZ.

een onderwerp waar (alleen) een locatiehoofd een beslissing over neemt, dan hoort dit onderwerp thuis bij de LMR.

Echter, op dit moment heeft een locatiehoofd binnen organisatie X slechts over enkele WMCZ-onderwerpen beslissingsbevoegdheid. Het merendeel van de beslissingen wordt genomen door de regiomanager, waardoor veel wettelijke adviesbevoegdheden op het niveau van de RMR komen te liggen. Dit verklaart waarom de kruisjes met name op het regionale en centrale niveau geplaatst zijn.

In de tabel zijn ook 'o'-tjes geplaatst. Een 'o' staat voor overleg/bespreking, waarbij er aan de medezeggenschapsraden gevraagd is om het komende jaar te beslissen of dit een overleg-onderwerp moet blijven, of dat wettelijke adviesbevoegdheid op dit onderwerp gewenst is. Het is aan de medezeggenschapsraden zélf om het komende jaar de onderwerpen uit de bijlage verder te concretiseren en aan te geven welke wettelijke adviesbevoegdheden gewenst zijn. Er is ook een mogelijkheid om de wettelijke adviesbevoegdheid met betrekking tot een bepaald onderwerp (eenmalig) over te dragen aan een hoger niveau, dit wordt vastgelegd in de samenwerkingsovereenkomsten.

x = adviesbevoegdheid (gewoon of verzaard)

o = overlegonderwerp, medezeggenschapsraden geven het komende jaar aan of ze wettelijke adviesbevoegdheid op dit onderwerp wensen.

Gewoon en verzaard adviesrecht

In de WMCZ wordt een onderscheid gemaakt tussen 'gewoon' advies en 'verzaard' advies. Per onderwerp is wettelijk vastgesteld of het advies van een medezeggenschapsraad wel of niet verzaard is.

Wanneer een gewoon advies gevraagd wordt, mag de manager of bestuurder een afwijkend besluit nemen, mits daar tenminste eenmaal met de betreffende medezeggenschapsraad overleg over is gepleegd. Wanneer er sprake is van een verzaard advies mag de manager of bestuurder geen afwijkend besluit nemen, tenzij de medezeggenschapsraad of de Landelijke Commissie van Vertrouwenslieden heeft vastgesteld dat de manager of bestuurder bij afweging van de betrokken belangen in redelijkheid tot zijn of haar voornemen heeft kunnen komen.

Tabel

Onderwerpen met (gewoon) adviesrecht²	Locatiemedezeggenschapsraad (LMR)	Regiomedezeggenschapsraad (RMR)	Centrale medezeggenschapsraad (CMR)
a. Wijziging van de doelstelling of de grondslag van de organisatorische eenheid	o locatieniveau	x wijziging locatie of regio	x wijziging hele organisatie
b. Het overdragen van de zeggenschap, fusie of het aangaan of verbreken van duurzame samenwerking met een andere organisatie			x
c. Opheffing, verhuizing, ingrijpende verbouwing of vervangende nieuwbouw ³ van de organisatorische eenheid	o locatieniveau	x op locatie- en regioniveau	x op organisatieniveau
d. Belangrijke wijziging in de organisatie	o locatieniveau	x op locatie- en regioniveau	x op organisatieniveau
e. Belangrijke inkrimping, uitbreiding of wijziging van werkzaamheden	o locatieniveau	x op locatie- en regioniveau	x op organisatieniveau
f. Benoeming van personen die rechtstreeks de hoogste zeggenschap uitoefenen bij de leiding van arbeid in de organisatorische eenheid (m.u.v. leidinggevend en bij wonen met 24-uurs zorg, zie onder m.)	x benoeming van het locatiehoofd, advies aan regiomanager	x benoeming van regiomanager, advies aan raad van bestuur	x benoeming van de leden van de directie of raad van bestuur, advies aan raad van toezicht
g. Begroting en jaarrekening	x begroting locatie	x begroting regio	x begroting en jaarrekening organisatie
h. Algemeen beleid inzake toelating cliënten en beëindiging van zorgverlening aan cliënten			x
Recht van een bindende voordracht voor een lid van de raad van toezicht			X
Extra onderwerp (gewoon adviesrecht; uit eerdere overeenkomst)			
Regeling voor experimenteel wetenschappelijk onderzoek			X op organisatieniveau

² Wanneer een advies gevraagd wordt mag de manager of bestuurder een afwijkend besluit nemen, mits daar tenminste eenmaal met de betreffende medezeggenschapsraad overleg over is gepleegd.

³ 'Vervangende nieuwbouw' is, vooruitlopend op wijziging wetgeving, hieraan toegevoegd.

Onderwerpen met zwaarwegend adviesrecht⁴	Locatiemedezeggenschapsraad (LMR)	Regiomedezeggenschapsraad (RMR)	Centrale medezeggenschapsraad (CMR)
i. (Algemeen) beleid op het gebied van voeding, veiligheid, gezondheid of de hygiëne, geestelijke verzorging, maatschappelijke bijstand, recreatiemogelijkheden en ontspanningsactiviteiten	x op locatieniveau	x op regioniveau	x op organisatieniveau
j. Systematische bewaking, beheersing of verbetering van de kwaliteit van aan cliënten te verlenen zorg	x op locatieniveau	x op regioniveau	x op organisatieniveau
k. Vaststelling of wijziging van een regeling inzake de behandeling van klachten van cliënten en het aanwijzen van personen die belast worden met de behandeling van klachten van cliënten			x
l. Wijziging van de regeling inzake de medezeggenschapsraad en vaststelling of wijziging van andere voor cliënten belangrijke regelingen ⁵	x op locatieniveau: LMR	x op regioniveau: RMR	x op organisatieniveau: CMR
m. Belasten van personen met de leiding van een onderdeel van de instelling, waarin gedurende het etmaal zorg wordt verleend aan cliënten die in de regel langdurig in de instelling verblijven	x benoeming van locatiehoofd bij wonen, advies aan regiomanager		
Extra onderwerp (zwaarwegend adviesrecht; vooruitlopend op wijziging wetgeving)			
Benoeming van een cliëntenvertrouwenspersoon			X op organisatieniveau

In de bijlage een stappenplan voor implementatie van het beleid.

⁴ Wanneer er sprake is van een verzwaard advies mag de manager of bestuurder geen afwijkend besluit nemen, tenzij de medezeggenschapsraad of Landelijke Commissie van Vertrouwenslieden heeft vastgesteld dat de manager of bestuurder bij afweging van de betrokken belangen in redelijkheid tot zijn of haar voornemen heeft kunnen komen.

⁵ Te denken valt aan: zorg- en dienstverleningsovereenkomst, algemene en bijzondere leveringsvoorwaarden, reglement bescherming persoonsgegevens, regeling beheer bewonersgelden, regeling vrijwillige eigen bijdrage(n), huisregels, vervoer.

Bijlage

In onderstaand stappenplan (deels ontleend aan het VraagRaak-rapport) zijn de vervolgstappen voor implementatie van het beleid, voor zover nu bekend, beschreven. Vanzelfsprekend is een aantal onderdelen niet binnen een bepaalde tijd afgerond maar geldt dat dit een voortdurend, dynamisch proces is, bijvoorbeeld het met de cliënt zoeken naar een passende vorm van zeggenschap op individueel niveau.

Stap	Wat wordt gedaan?	Betrokkenen	Regie	Resultaat	Tijdspad (o.v.)
1.	Advies vragen over beleidsnotitie aan CCR	CCR	Raad van bestuur	Beleidsnotitie	25 febr. '08
<i>Na positief advies CCR</i>					
2.	Stimuleren en borgen zeggenschap op individueel niveau: a. bespreken tussen cliënt, ouder/verwant en medewerker b. bij de cliënt passende vorm van zeggenschap op individueel niveau zoeken en vinden. c. borgen zeggenschap op lange termijn.	Cliënten, ouders/verwanten, persoonlijk begeleiders	Persoonlijk begeleider	Bij alle cliënten is zeggenschap op individueel niveau vorm gegeven op een manier die past bij de cliënt.	Mrt '08 - mrt '09
3.	Binnen alle huizen en werkplekken vaststellen: a. welke vorm van zeggenschap op het niveau van samen wonen en werken willen we? b. waar praten we over en waar beslissen we over?	Cliënten, ouders/verwanten, persoonlijk begeleiders en activiteitenbegeleiders	Begeleiders in huis of op werkplek	In alle huizen en werkplekken is gepraat en gekozen voor een vorm van zeggenschap m.b.t. samen wonen en werken	Mrt - juli 2008
4.	Binnen alle locaties vaststellen: a. wordt de huidige LCR omgevormd tot een LMR, of komt er een LMR, evt. met meer locaties samen? b. zo ja: hoe is de LMR samengesteld? c. welke gespreksonderwerpen kiest de LMR voor zichzelf? d. welke adviesbevoegdheden wenst de LMR voor zichzelf? e. hoe verloopt de communicatie en informatie tussen de verschillende LMR'en en met de	Cliënten, ouders/verwanten, LCR, locatiehoofd	Locatiehoofd	Op alle locaties is gepraat en een besluit genomen over de LMR. Gewenste (wettelijke) adviesbevoegdheden zijn duidelijk.	Mrt '08 - mrt '09

VraagRaak, KansPlus Belangennetwerk Verstandelijk Gehandicapten

Stap	Wat wordt gedaan	Betrokkenen	Regie	Resultaat	Tijdspad
5.	Binnen alle regio's vaststellen: a. komt er een RMR? b. zo ja: hoe is de RMR samengesteld? c. welke gespreksonderwerpen kiest de RMR voor zichzelf? d. welke adviesbevoegdheden wenst de RMR voor zichzelf? e. hoe verloopt de communicatie en informatie tussen de RMR en de LMR'en en tussen de RMR en de CMR? f. zo nee: komt er een alternatieve vorm op regioniveau?	Ouders/ verwanten, LCR'en en regiomanager	Regio- manager	In alle regio's is gepraat en een besluit genomen over de RMR of een alternatieve vorm. Indien van toepassing: gewenste (wettelijke) adviesbevoegdheden zijn duidelijk.	Mrt '08 - mrt '09
6.	Op centraal niveau vaststellen: a. wordt de huidige CCR omgevormd tot een CMR? b. zo ja: hoe is de CMR samengesteld? c. welke gespreksonderwerpen kiest de CMR voor zichzelf? d. welke adviesbevoegdheden wenst de CMR voor zichzelf? e. hoe verloopt de communicatie en informatie tussen de CMR en de RMR'en en tussen de CMR en de LMR'en? f. op welke wijze worden de andere MR'en het komende jaar betrokken bij het uitoefenen van de wettelijke adviesbevoegdheden door de CCR?	Ouders/ verwanten, CCR en raad van bestuur	Raad van bestuur	Er is gepraat en een besluit genomen over de CMR. Gewenste (wettelijke) adviesbevoegdheden zijn duidelijk.	Mrt '08 - mrt '09
7.	Resultaat stap 4, 5 en 6: overzicht van de medezeggenschapsraden, hun samenstelling, gewenste adviesbevoegdheden en de informatie- en communicatielijnen tussen de niveaus.	Locatiehoofden, regiomanagers , bestuurs- secretaris	Raad van bestuur	Duidelijk is welke LMR'en, RMR'en en CMR worden ingesteld, hun samenstelling en verdeling adviesbevoegdheden.	April '09
8.	Voorwaarden en faciliteiten voor wijzigingen en formaliseren medezeggenschapsstructuur beschikbaar stellen. Bijvoorbeeld: welke communicatie en informatie is nodig, deskundigheidsbevordering, ondersteuning, monitoring?	Locatiehoofden, regiomanagers , raad van bestuur	Manager betreffende niveau	Faciliteiten beschikbaar	April - mei '09
9.	Samenwerkingsovereenkomsten opstellen: verdeling adviesbevoegdheden per raad.	Per niveau: de betreffende raden en managers	Manager betreffende niveau	Samenwerkings- overeenkomsten	Mei - juli '09

VraagRaak, KansPlus Belangennetwerk Verstandelijk Gehandicapten

Stap	Wat wordt gedaan	Betrokkenen	Regie	Resultaat	Tijdspad
10.	Huishoudelijk reglement opstellen voor de MR'en en formaliseren (naar model).	Per niveau: de betreffende raden en managers	Manager betreffende niveau	Huishoudelijk reglement; elke raad een eigen.	Mei - juli '09
11.	Wijzigingen medezeggenschapsstructuur en wettelijke adviesbevoegdheden vastleggen in beleid. Beleid Cliëntenraden en Beleid Zeggenschap en medezeggenschap samenvoegen en actualiseren.	Raad van bestuur, bestuurs-secretaris, MT	Raad van bestuur	Geactualiseerd beleid vastgelegd.	Aug. - Sept. '09
12.	Geactualiseerd beleid (beschrijving nieuwe structuur en verdeling adviesbevoegdheden) ter advisering (zwaarwegend advies) voorleggen aan CCR.	Raad van bestuur, CCR.	Raad van bestuur	Advies CCR over nieuwe structuur en verdeling adviesbevoegdheden.	Sept. '09